

**ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ**  
**FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ**  
**Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü**  
**2020-2021 BAHAR YARIYILI**  
**TDE 304 CUMHURİYET DÖNEMİ HİKÂYE VE ROMANI (1923-1960) (202) DERSİ**

**11.HAFTA - Doç.Dr.Adem ÇALIŞKAN-304**

**HALİKARNAS BALIKÇISI, SAİT FAİK ABASIYANIK, SAMET AĞAOĞLU, KEMAL BİLBAŞAR VE SAMİM KOCAGÖZ'DEN ÖRNEK HİKÂYE VE ROMAN TAHLİLLERİ**

**1933 KUŞAĞI-1: HALİKARNAS BALIKÇISI / CEVAT ŞAKİR KABAAĞAÇLI'NIN  
'AGANTA BURİNA BURİNATA'<sup>1</sup> ADLI ROMANININ TAHLİLİ**

**Doç.Dr.Adem ÇALIŞKAN**

1

<b>KONU</b>	: Denizi çok sevmesine rağmen deniz ile kara arasında kararsız kalmış bir gencin başından geçen ilginç olaylar.
<b>ANAFİKİR</b>	: İnsan bedeli ne olursa olsun sevdiği şeylerin peşinden gitmelidir.
<b>TEMA</b>	: Deniz tutkusu ve denizin zorlukları.
<b>ŞEKİL</b>	: Cumhuriyet devri Türk nesri.
<b>TÜR</b>	: Deniz romanı.

Halikarnas Balıkçısı / Cevat Şakir Kabaağaçlı, Cumhuriyet devri Türk hikâye ve romanı 1933 kuşağı yazarları arasında değerlendirilir.

Cumhuriyet devri Türk edebiyatında 'deniz ve deniz işçilerini hikâyeye taşıyan bir yazar' olarak tanınması yanında "Köy Enstitüleri'ne ideolojik katkı sağlayan soyut tarihi görüşleriyle maruf bir öykücü"<sup>2</sup> olan *Halikarnas Balıkçısı (Cevat Şakir Kabaağaçlı, 1890-1973)*'nin<sup>3</sup> hayatı sürgüne gidişine kadar olan 'Cevat Şakir' devresi (1904-1924) ve iki yıl aradan sonra Bodrum'da geçen 'Halikarnas Balıkçısı' devresi (1926-1957) şeklinde iki kategoride irdelenebilir<sup>4</sup>. İsimleri dahi denizle alakalı hikâyeye

<sup>1</sup> İncelemede eserin şu baskısı esas alınmıştır: Cevat Şakir Kabaağaçlı, *Aganta Burina Burinata*, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2008, 192 s.

<sup>2</sup> Ömer Lekesiz (2001). "Genel Değerlendirme / Halikarnas Balıkçısı (1890-1973)", *Yeni Türk Edebiyatında Öykü: Öykücüler ve Öykü Anlayışları / Öyküler ve Çözümlemeleri*, 1.bs., İstanbul: Kaknüs Yayınları, C. 5, s. 484.

<sup>3</sup> **Eserleri: a-Hikâyeler:** 1-*Ege Kıyılarından* (1.bs., Sertel Matbaası, İstanbul, 1939), 2-*Merhaba Akdeniz* (1.bs., Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1947), 3-*Ege'nin Dibi* (1.bs., Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1952), 4-*Yaşasın Deniz* (1.bs., Varlık Yayınları, İstanbul, 1954), 5-*Gülen Ada* (1.bs., Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1957), 6-*Ege'den* (1.bs., Milliyet Yayınları, İstanbul, 1972), 7-*Gençlik Denizlerinde* (1.bs., Hürriyet Yayınları, İstanbul, 1973), 8-*Parmak Damgası (Ege Kıyılarından, Ege'nin Dibi ve Gülen Ada'dan Ege'den'e alınmayanlar, Haz. Ş. Gökova, 1.bs., Bilgi Yayınları, Ankara, 1986)*, 9-*Çiçeklerin Düğünü (Merhaba Akdeniz ve Yaşasın Deniz'den Ege'den'e alınmayanlar, haz. Ş. Gökova, 1.bs., Bilgi Yayınları, Ankara, 1991)*. **b-Romanlar:** 1-*Aganta Burina Burinata* (1.bs., Akba Kitabevi, Ankara, 1946), 2-*Ötelerin Çocuğu* (1.bs., Yeditepe Yayınları, İstanbul, 1955), 3-*Uluç Reis* (1.bs., Remzi Kitabevi, İstanbul, 1962), 4-*Turgut Resis* (1.bs., Remzi Kitabevi, İstanbul, 1966), 5-*Deniz Gurbetçileri* (1.bs., Remzi Kitabevi, İstanbul, 1969), 6-*Dalgıçlar* (Haz. Ş. Gökova, 1.bs., Bilgi Yayınevi, Ankara, 1991), 7-*Bulamaç* (Haz. Ş. Gökova, 1.bs., Bilgi Yayınevi, Ankara, 1996). **Hakkında bkz. (.....) devamı var.**

<sup>4</sup> Bu ayrım için bkz. Tahir Alangu (1965). "Halikarnas Balıkçısı", *Cumhuriyetten Sonra Hikâye ve Roman. Antoloji (1930-1940)*, İstanbul: İstanbul Matbaası, C. 2, s. 304.

ve roman türlerinde eserler kaleme alan yazar, asıl kişiliğini bulduğu Bodrum hayatından evvel magazinvari hikâyeler yanında çeşitli konularda hikâyeler de kaleme almış ve denizi keşfinden sonra ise onu bir daha bırakmamıştır. “Halikarnas Balıkçısı, denizin, deniz emekçisinin ve kıyı insanların öykücüsüdür.

(.....) devamı var. Online derste işlenecektir.

**1933 KUŞAĞI-2/1: SAİT FAİK ABASIYANIK’IN ‘SON KUŞLAR’<sup>5</sup> ADLI HİKAYESİNİN TAHLİLİ**

(.....) devamı var. Online derste işlenecek veya ödev verilecek

**1933 KUŞAĞI-2/2: SAİT FAİK ABASIYANIK’IN ‘SEMAVER’<sup>6</sup> ADLI HİKAYESİ VE TAHLİLİ**

(.....) devamı var. Online derste işlenecek veya ödev verilecek

**1933 KUŞAĞI-2/3: SAİT FAİK ABASIYANIK’IN ‘SÖYLENDİM DURDUM’<sup>7</sup> HİKÂYESİNİN TAHLİLİ**

(.....) devamı var. Online derste işlenecek veya ödev verilecek

2

**1933 KUŞAĞI-3: SAMET AĞAOĞLU’NUN ‘BÜYÜK AİLE’ ADLI HİKÂYESİNİN TAHLİLİ**

(.....) devamı var. Online derste işlenecek veya ödev verilecek

**1933 KUŞAĞI-4: KEMAL BİLBAŞAR’IN ‘DENİZİN ÇAĞRISI’<sup>8</sup> ADLI ROMANININ TAHLİLİ**

(.....) devamı var. Online derste işlenecek veya ödev verilecek

**1933 KUŞAĞI-5: SAMİM KOCAGÖZ’ÜN ‘KALPAKLILAR’<sup>9</sup> ADLI ROMANININ TAHLİLİ**

(.....) devamı var. Online derste işlenecek veya ödev verilecek

<sup>5</sup> Sait Faik Abasıyanık, “Son Kuşlar”, *Son Kuşlar*, Varlık Yayınları, İstanbul, 1952, ss. ?-?; A.mlf., *Seçme Hikâyeler*, 3.bs., Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2013, ss. 79-85.

<sup>6</sup> Sait Faik Abasıyanık, “Semaver”, *Varlık*, S. 42, 1 Nisan 1935; A.mlf., *Semaver*, 1.bs., Remzi Kitabevi, İstanbul 1936, s. ?; A.mlf., “Semaver”, *Semaver*, Yapı Kredi Yay., İst., 2008, ss.

<sup>7</sup> İncelemede şu baskı esas alınmıştır: Sait Faik Abasıyanık, “Söylendim Durdum”, *Bütün Eserleri IV*, Bilgi Yayınevi, İstanbul, 1977, ss. 97-99.

<sup>8</sup> İncelemede romanın şu baskısı esas alınmıştır: Kemal Bilbaşar, *Denizin Çağrısı*, Can Yayınları, İstanbul, 2003.

<sup>9</sup> İncelemede eserin şu baskısı kullanılmıştır: Samim Kocagöz, *Kalpakkıllar*, Literatür Yayınları, İstanbul, 2008.

**HAFTAYA GÖRÜŞMEK ÜZERE**

..... & .....

**Doç.Dr.Adem ÇALIŞKAN**